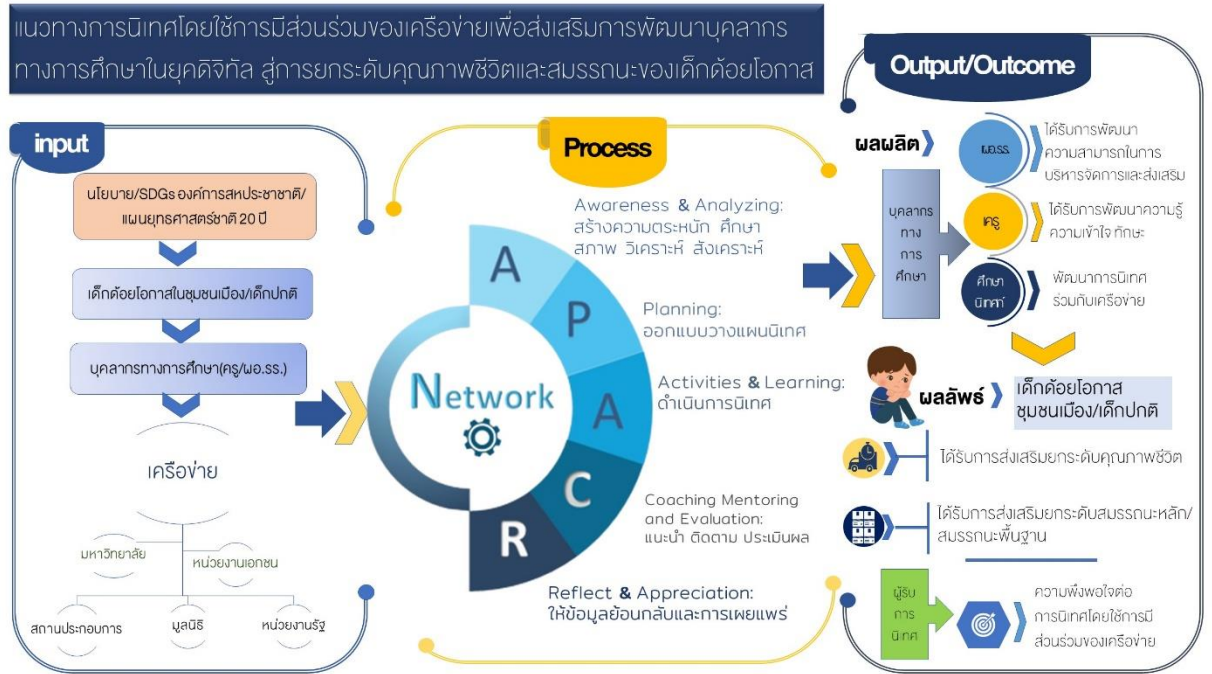

ชื่อนวัตกรรม “การพัฒนาแนวทางการนิเทศโดยใช้การมีส่วนร่วมของเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในยุคดิจิทัลสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและสมรรถนะของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1”

ภาพที่ 1 แสดงแนวทางการนิเทศโดยใช้การมีส่วนร่วมของเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในยุคดิจิทัลสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและสมรรถนะของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

จากภาพแสดงแสดงแนวทางการนิเทศโดยใช้การมีส่วนร่วมของเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในยุคดิจิทัลสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและสมรรถนะของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบตามทฤษฎีเชิงระบบ (System Approach) ประกอบด้วย 1) ปัจจัยนำเข้า(Input) 2) กระบวนการนิเทศโดยใช้การมีส่วนร่วมของเครือข่าย(Process) 3) ผลผลิต/ผลลัพธ์(Output/Outcome) มีรายละเอียดดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า (Input)

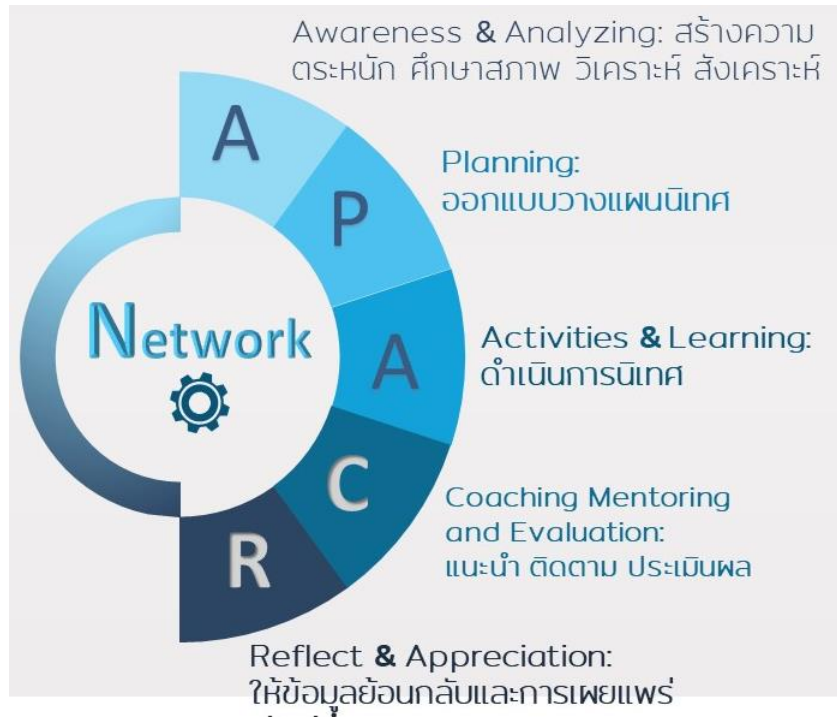
1.1 นโยบาย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของเด็กด้อยโอกาส -แนวคิด วิสัยทัศน์ พันธกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 1 “พัฒนาคุณภาพมนุษย์” ทฤษฎี หลักการแนวทางการนิเทศโดยใช้การมีส่วนร่วมของเครือข่าย

1.2 ข้อมูลสารสนเทศ สภาพปัญหาของเด็กด้อยโอกาสกลุ่มเป้าหมาย หมายถึง เด็กที่อยู่ในสภาวะยากลำบาก เนื่องจากประสบปัญหาต่าง ๆ มีชีวิตความเป็นอยู่ด้อยกว่าเด็กปกติทั่วไป ขาดโอกาสหรือไม่มีโอกาสที่จะเข้ารับบริการทางการศึกษาหรือ ได้รับพัฒนาทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตใจ จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษเพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีพัฒนาการที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัยและสามารถบรรลุถึงศักยภาพขั้นสูงสุดได้ จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) วันที่ 29 ธันวาคม 2564 ณ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้แบ่งประเภทของเด็กด้อยโอกาสเป็น 10 ประเภท ได้แก่ 1) เด็กยากจนพิเศษ 2) เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด 3) เด็กที่ถูกทอดทิ้ง 4) เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ 5) เด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์หรือโรคติดต่อร้ายแรงที่สังคมรังเกียจ 6) เด็กในชนกลุ่มชาติพันธุ์ /กลุ่มพหุวัฒนธรรม /กลุ่มไร้สัญชาติ เป็นเด็กที่เป็นบุตรหลาน ของบุคคลที่มีวัฒนธรรมแตกต่างไปจากประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ 7) บุตรหลานผู้ใช้แรงงาน เป็นเด็กที่ถูกหรือหลานของผู้ใช้แรงงานต่างด้าวหรือแรงงาน ไทย 8) เด็กถูกบังคับให้ขายแรงงานหรือแรงงานเด็ก 9) เด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศหรือโสเภณีเด็ก/กลุ่มเสี่ยง เป็นเด็กที่มีความสมัครใจหรือถูกบังคับ 10) เด็กพิเศษหรือเด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

1.3 ประเด็น หัวข้อ หลักสูตรและความต้องการที่จะได้รับการพัฒนาของบุคลากรทางการศึกษา (ครู ผู้บริหารสถานศึกษา) ที่สอดคล้องกับบริบท และส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตและสมรรถนะของเด็กด้อยโอกาสกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ทักษะดิจิทัลและสมรรถนะที่สำคัญเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา ทักษะการสื่อสารและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ความรู้ด้านสุขภาพในยุคดิจิทัลของบุคลากรทางการศึกษา

1.4 เครือข่ายการพัฒนา เป็นการพัฒนาโดยใช้ Pilot project ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษา โดยมีอาจารย์จากคณะศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ วิทยาลัยศิลปะ สื่อฯ คณะเทคนิคการแพทย์ ฯลฯ ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มาร่วมเป็นอาจารย์พี่เลี้ยงในการพัฒนาซึ่งไม่เคยดำเนินการมาก่อน (Unknown) ไปสู่องค์ความรู้การปฏิบัติใหม่ที่มีความต่อเนื่อง และหากมีเด็กด้อยโอกาสในกลุ่มเป้าหมาย มีความต้องการที่ได้รับการดูแล ช่วยเหลือในลักษณะพิเศษหรือเฉพาะทาง ยังมีการส่งต่อไปยังหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ มูลนิธิ มาให้ความร่วมมือและช่วยเหลือ ดูแลเด็กด้อยโอกาสของกลุ่มเป้าหมายให้ได้รับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตและสมรรถนะของเด็กต่อไป

2. กระบวนการนิเทศโดยใช้การมีส่วนร่วมของเครือข่าย (Process)

ภาพที่ 2 แสดงกระบวนการนิเทศโดยใช้การมีส่วนร่วมของเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในยุคดิจิทัลสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและสมรรถนะของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

จากภาพแสดงกระบวนการนิเทศโดยใช้การมีส่วนร่วมของเครือข่าย 5 ขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สร้างความตระหนัก ศึกษาสภาพ (A: Awareness & Analyzing) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ด้านเนื้อหา วิธีการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในยุคดิจิทัลเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสมรรถนะของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 เป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศ ร่วมกับเครือข่าย ปรับแนวคิดใหม่เกี่ยวกับการศึกษาแนวคิดใหม่เพื่อการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในยุคดิจิทัลสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและสมรรถนะของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมือง ศึกษาสภาพการณ์ความต้องการ ตลอดจนสภาพปัญหา คุณภาพชีวิตและสมรรถนะของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมือง เพื่อเตรียมความพร้อมให้เด็กดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Base) เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในยุคดิจิทัล ข้อมูลสภาพปัญหา คุณภาพชีวิตและสมรรถนะของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมือง เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนตาม

วัตถุประสงค์ จากนั้นผู้นิเทศร่วมกับเครือข่ายดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และลงพื้นที่เพื่อสะท้อนผลให้กับบุคลากรทางการศึกษากลุ่มเป้าหมาย รับทราบ และยืนยันข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบวางแผนการนิเทศโดยใช้การมีส่วนร่วมของเครือข่าย (P:Planning) การวางแผนการนิเทศ กำหนดจุดมุ่งหมายการนิเทศ กำหนดแผนการนิเทศ พัฒนาวิธีการนิเทศโดยใช้การมีส่วนร่วมของเครือข่าย กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและสมรรถนะของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมือง คาดคะเนถึงผลผลิต ผลลัพธ์ที่จะได้รับจากการนิเทศโดยใช้การมีส่วนร่วมของเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและสมรรถนะของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมือง

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการนิเทศโดยใช้การมีส่วนร่วมของเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในยุคดิจิทัลสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและสมรรถนะของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมือง (A:Activities & Learning) การให้คำแนะนำ คำชี้แนะ ให้ความรู้ ผ่านการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ ตามวิธีการ ที่ออกแบบการจัดกิจกรรมการพัฒนา ทั้งวิธีการ เนื้อหา บนพื้นฐานความต้องการ สอดคล้องกับสภาพปัญหา และบริบทของผู้รับการนิเทศ เน้นให้ผู้รับการนิเทศ มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม เรียนรู้ร่วมกัน ก้าวข้ามข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยลงมือปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 4 แนะนำ ติดตามประเมินผล ที่เกิดจากการนิเทศโดยใช้การมีส่วนร่วมของเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในยุคดิจิทัลสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและสมรรถนะของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมือง (C:Coaching Mentoring and Evaluation) ลงพื้นที่เพื่อติดตามผลที่ได้รับการพัฒนาในยุคดิจิทัลฯ เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค พร้อมทั้งให้คำแนะนำ วิธีการแก้ไขปัญหา ในขั้นตอนนี้มีการสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ปกครองและเด็กด้อยโอกาสที่จะได้รับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตและสมรรถนะ เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 5 ให้ข้อมูลย้อนกลับและการเผยแพร่ (R: Reflect & Appreciation) รายงานผลการนิเทศโดยใช้การมีส่วนร่วมของเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในยุคดิจิทัลสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและสมรรถนะของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมือง พร้อมทั้งข้อเสนอแนะและเผยแพร่ผลการนิเทศโดยใช้การมีส่วนร่วมของเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในยุคดิจิทัลสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและสมรรถนะของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมือง ที่เป็นประโยชน์เพื่อให้เกิดผล ให้มีการพัฒนาในระดับนโยบาย ระดับการบริหารและระดับปฏิบัติต่อไป

3. ผลผลิต/ผลลัพธ์ (Output/Outcome) เป็นผลที่ได้จากการนิเทศโดยใช้การมีส่วนร่วมของเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในยุคดิจิทัลสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและ

สมรรถนะของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมือง ได้แก่ ผลที่เกิดกับบุคลากรทางการศึกษา สมรรถนะของครู และสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลไปยังผลลัพธ์ (Outcome) ได้แก่ ผลการประเมินคุณภาพชีวิตและสมรรถนะของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมือง

กระบวนการหาคุณภาพของนวัตกรรม

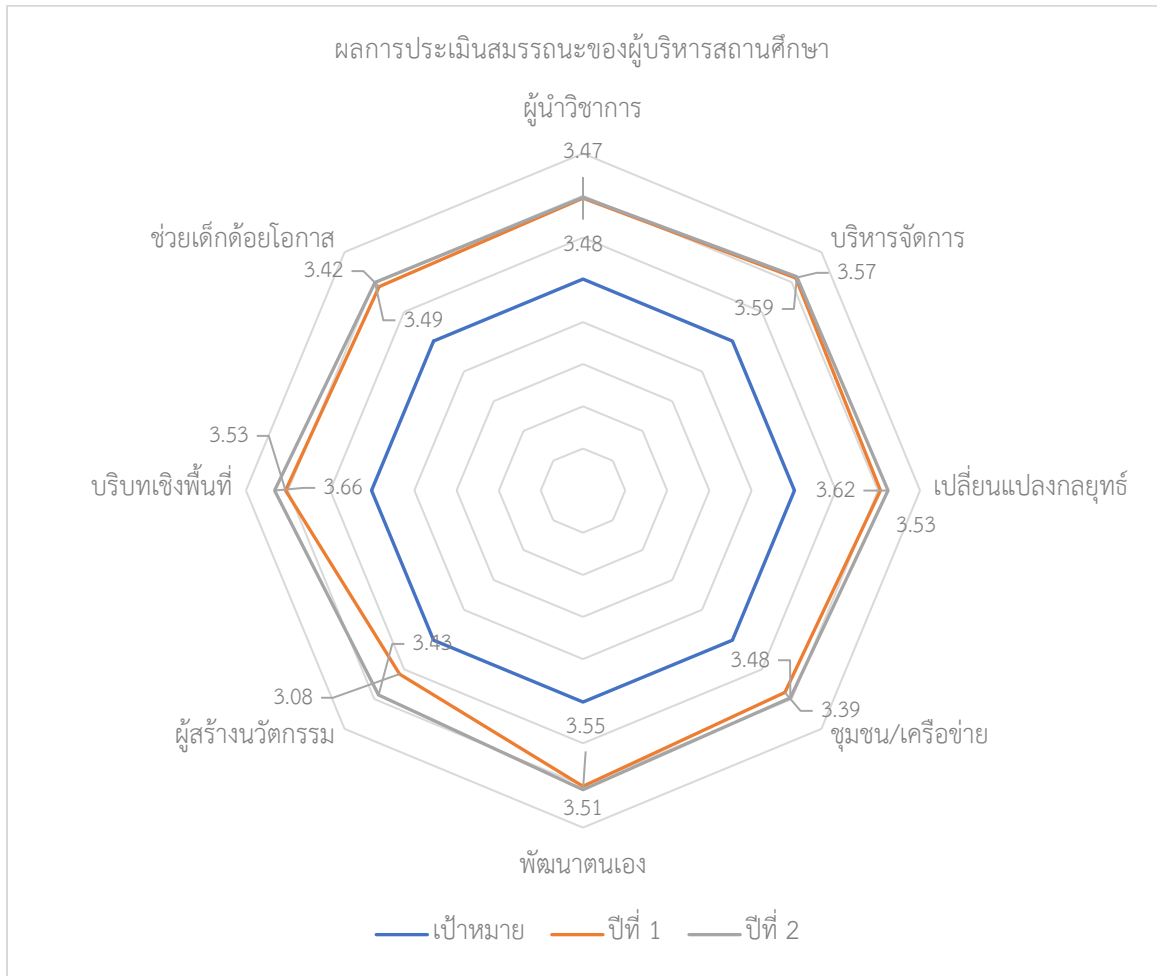
องค์ประกอบของแนวทางการนิเทศโดยใช้การมีส่วนร่วมของเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในยุคดิจิทัลสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและสมรรถนะของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก คือ 1) ปัจจัยนำเข้า(Input) 2) กระบวนการนิเทศโดยใช้การมีส่วนร่วมของเครือข่าย(Process) 3) ผลผลิต/ผลลัพธ์ (Output/Outcome) ซึ่งกระบวนการทางองค์ประกอบของแนวทางการนิเทศโดยใช้การมีส่วนร่วมของเครือข่าย ดังนี้

1. การระดมความคิดเห็นโดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ได้แก่ 1) รศ.ดร.ขวัญชัย รัตนเสถียร 2) รศ.ดร.อุทุมมา มัชฌะเนมิ 3) ผศ.ดร.ธารณ์ ทองอก 4) ผศ.ดร.วรวิทย์ มณีพิทักษ์สันติ 5) ผศ.ดร.สิริกร สันติโรจนกุล 6) ดร.ศุภรดา ประภาวงศ์ 7) ดร.อิสริย์ ศิริรัตน์ เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของการนิเทศโดยใช้การมีส่วนร่วมของเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในยุคดิจิทัลสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและสมรรถนะของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 โดยจัดสนทนากลุ่มในวันที่ 29 ธันวาคม 2564 ณ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2. ระดมความคิดเห็นโดยใช้วิธีการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public hearing) จากกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 9 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 2 คน ตัวแทนครูจากโรงเรียนชุมชนวัดท่าเตื่อและโรงเรียนวัดสวนดอก จำนวน 6 คน รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 จำนวน 1 คนเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการนิเทศโดยใช้การมีส่วนร่วมของเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในยุคดิจิทัลสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและสมรรถนะของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 โดยจัดการประชุมรับฟังความคิดเห็นในวันที่ 15 มกราคม 2565 ณ โรงแรมฮอลิเดย์ การ์เดน เชียงใหม่ เพื่อสะท้อนสภาพปัจจุบันการส่งเสริมการดำเนินงานของสถานศึกษาพอเพียงด้านการศึกษา นำมาใช้ในการพัฒนาการนิเทศโดยใช้การมีส่วนร่วมของเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในยุคดิจิทัลสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและสมรรถนะของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมือง ในขั้นตอนต่อไป

ผลการใช้นวัตกรรม

ผลที่เกิดกับ ผู้บริหารสถานศึกษา

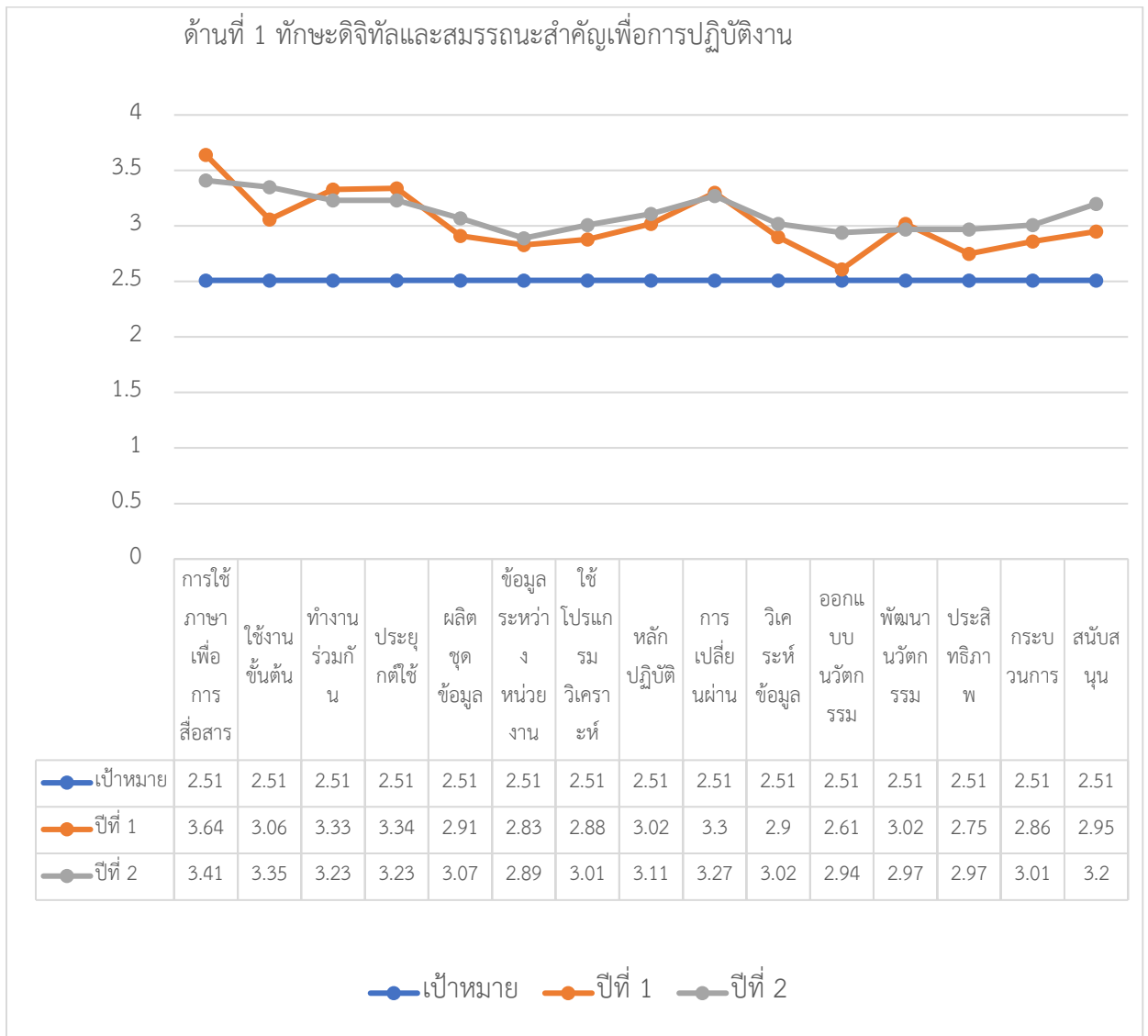
ภาพที่ 3 แสดงผลการประเมินสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและสมรรถนะของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

ผลที่เกิดกับครู การประเมินสมรรถนะครู ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่

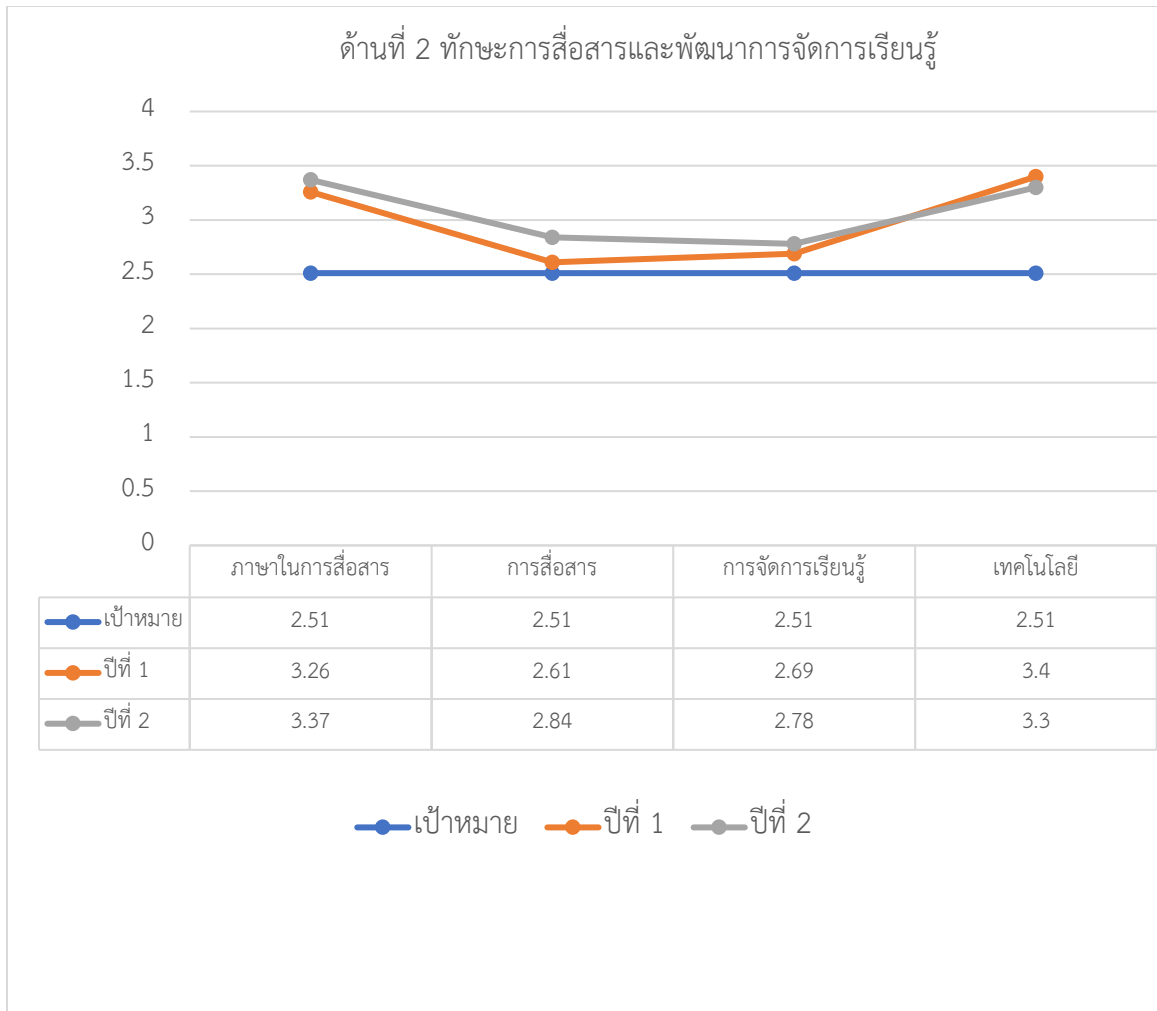
ด้านที่ 1 ทักษะดิจิทัลและสมรรถนะที่สำคัญเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา มี 15 ตัวชี้วัด

ด้านที่ 2 ทักษะการสื่อสารและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ มี 4 ตัวชี้วัด

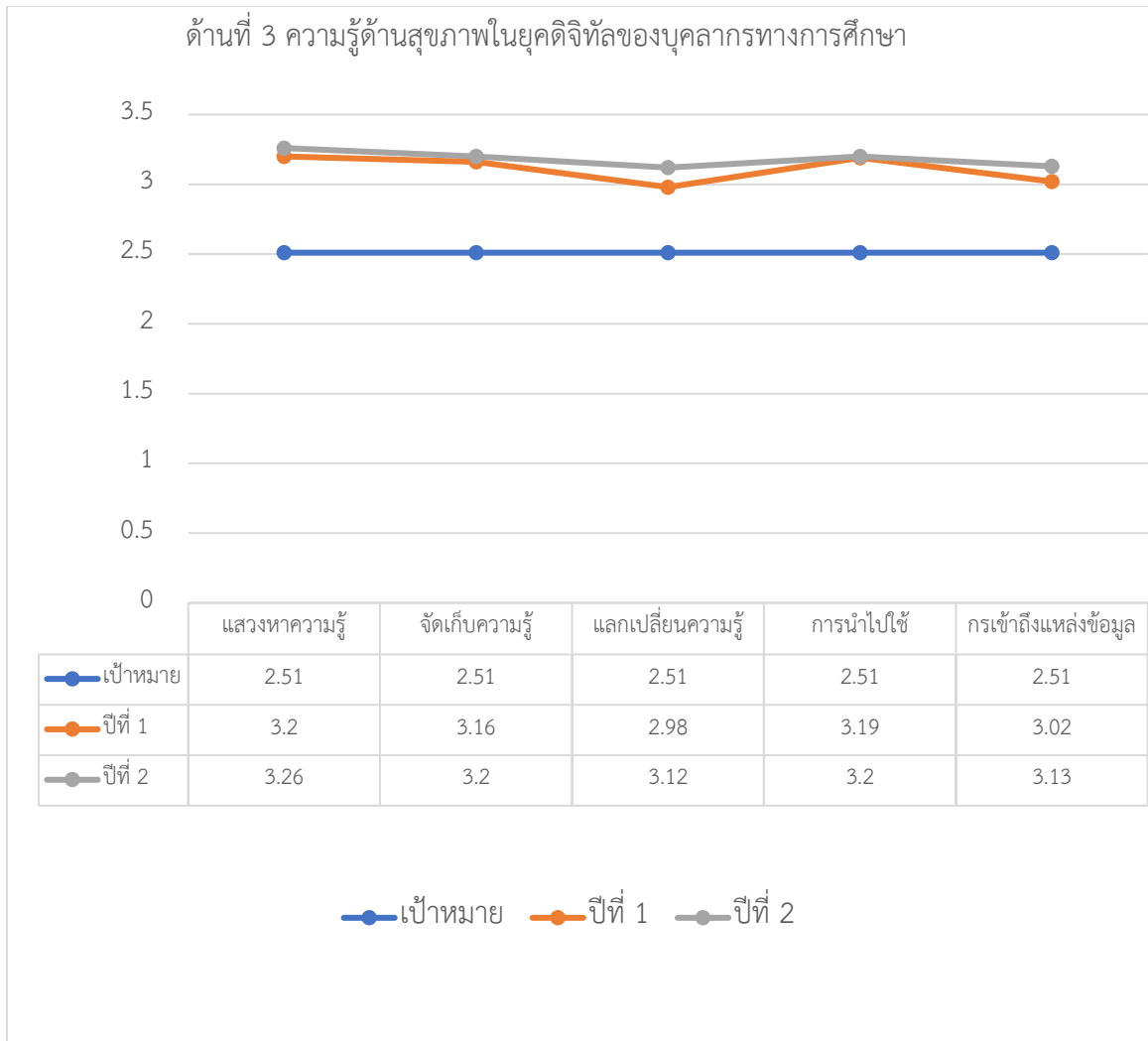
ด้านที่ 3 ความรู้ด้านสุขภาพในยุคดิจิทัลของบุคลากรทางการศึกษา มี 5 ตัวชี้วัด

ภาพที่ 4 แสดงผลการประเมินสมรรถนะครู ด้านที่ 1 ทักษะดิจิทัลและสมรรถนะที่สำคัญเพื่อการปฏิบัติงาน สู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและสมรรถนะของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

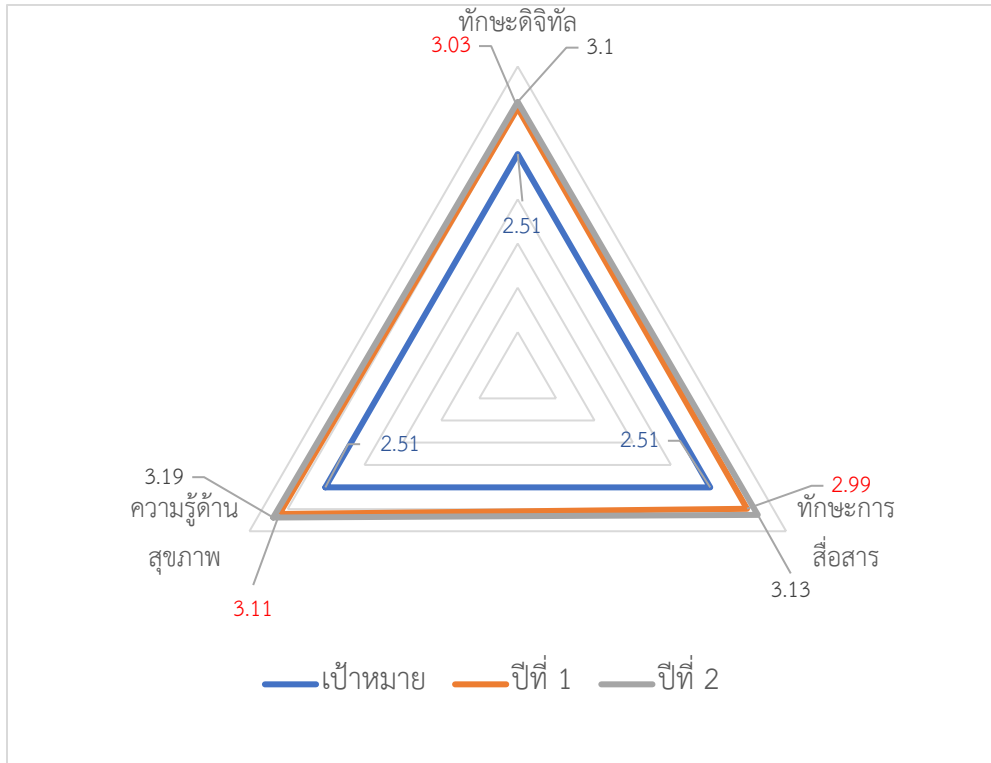

ภาพที่ 5 แสดงผลการประเมินสมรรถนะครู ด้านที่ 2 ทักษะการสื่อสารและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ สู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและสมรรถนะของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

ภาพที่ 6 แสดงผลการประเมินสมรรถนะครู ด้านที่ 3 ความรู้ด้านสุขภาพในยุคดิจิทัลของบุคลากรทางการศึกษา สู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและสมรรถนะของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

สรุปภาพรวมสมรรถนะของครู ทั้ง 3 ด้าน

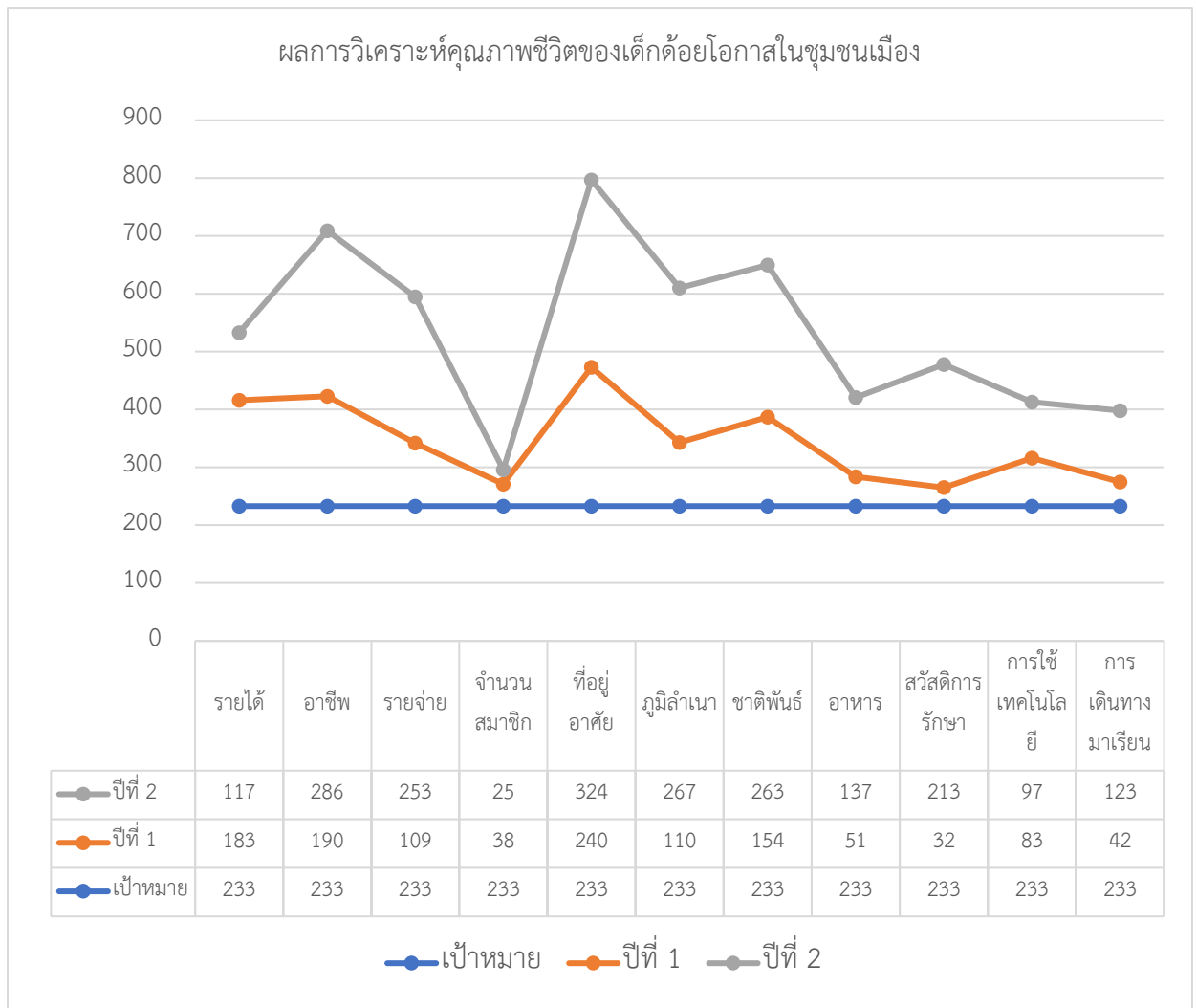
ภาพที่ 7 แสดงผลการประเมินสมรรถนะครู ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน สู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและสมรรถนะของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

การอภิปรายผลและการนำเสนอผลกระทบ (Outcome) ของการนำนวัตกรรมไปใช้

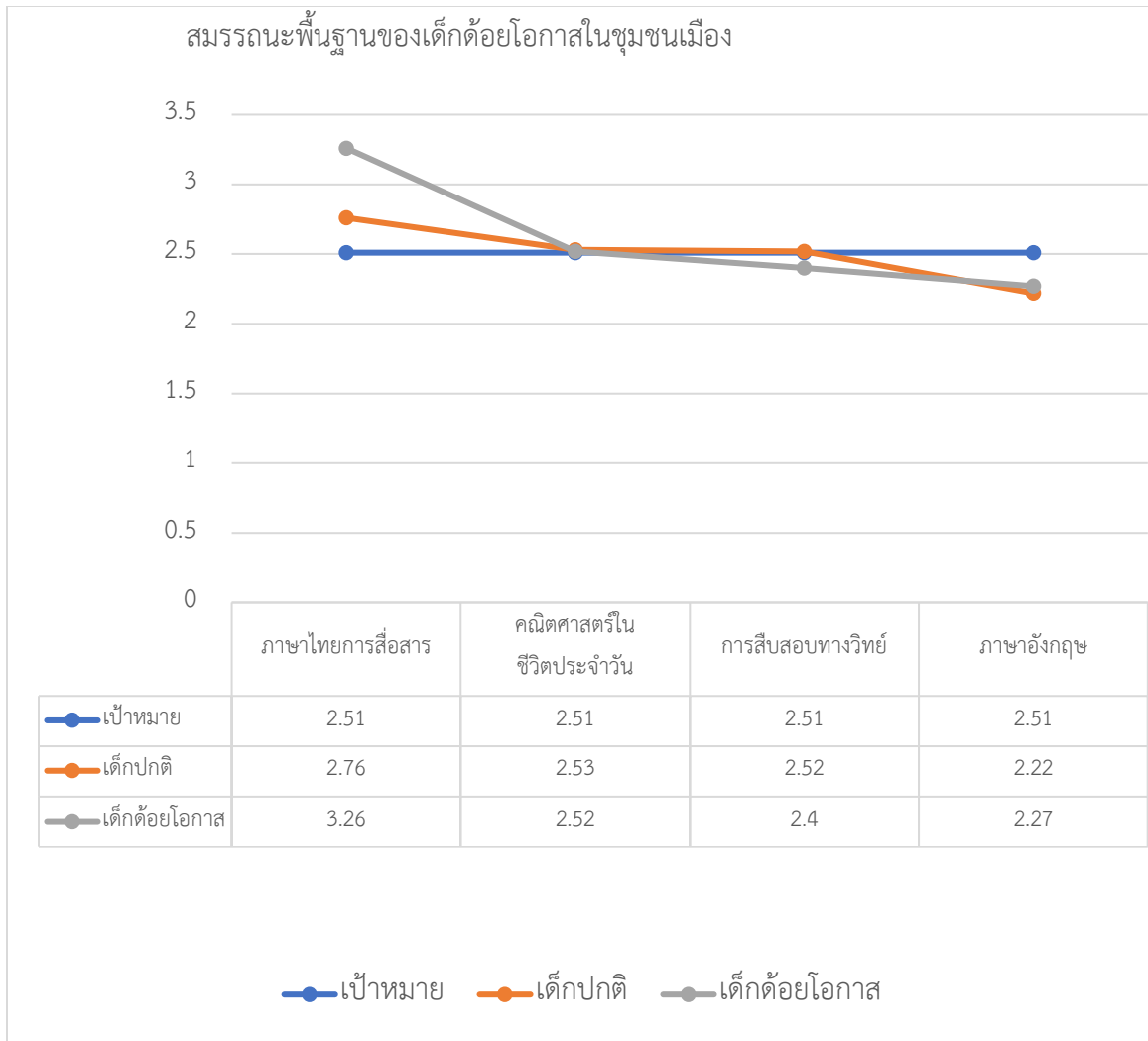
ผลการประเมินคุณภาพชีวิต 10 ข้อ และสมรรถนะของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมืองของกลุ่มเป้าหมาย 2 ด้าน ได้แก่

ด้านที่ 1 สมรรถนะพื้นฐานของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมือง มี 4 ตัวชี้วัด

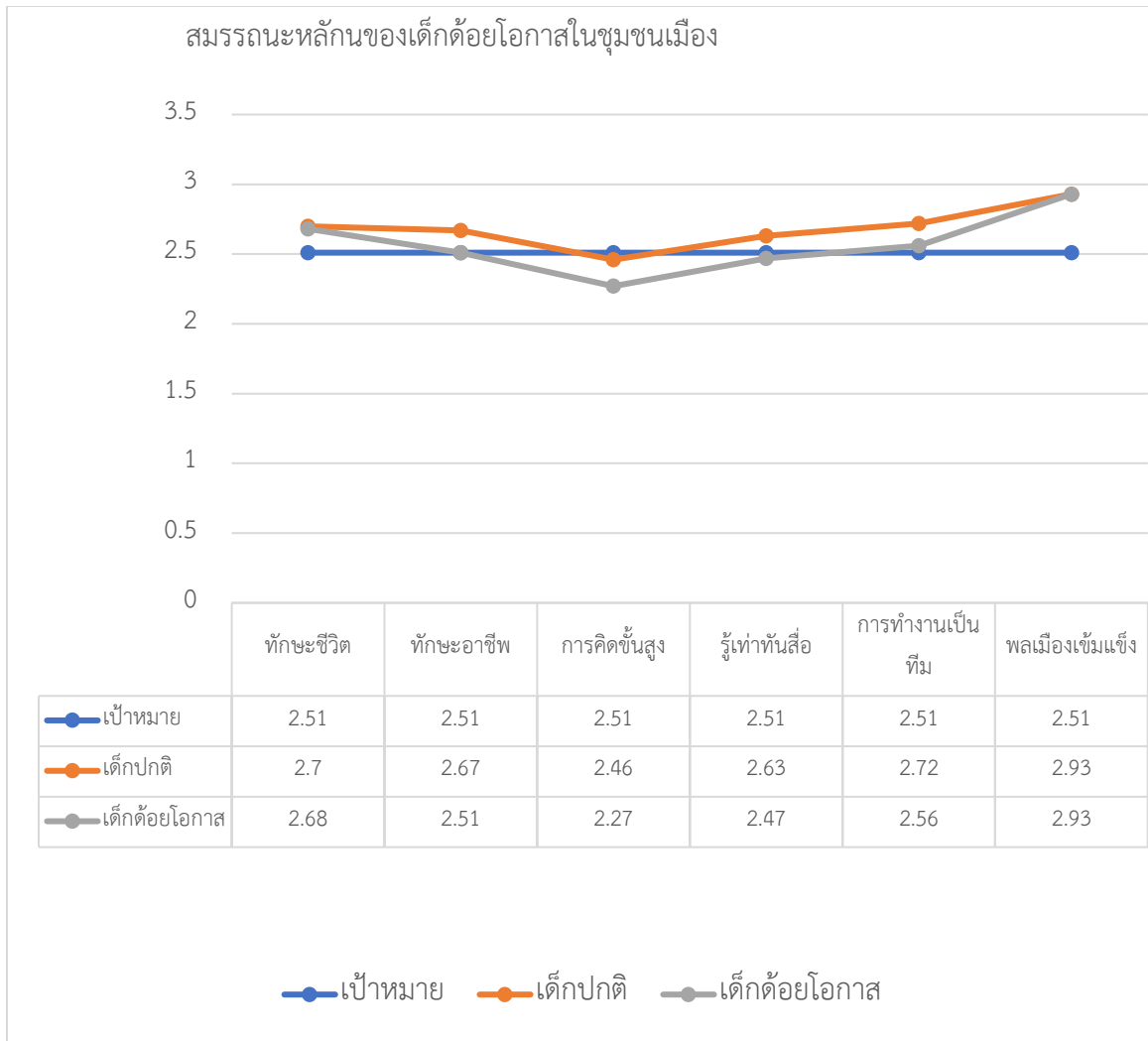
ด้านที่ 2 สมรรถนะหลักของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมืองเชียงใหม่ มี 6 ตัวชี้วัด

ภาพที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

ภาพที่ 9 แสดงผลการประเมินสมรรถนะพื้นฐาน ของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

ภาพที่ 10 แสดงผลการประเมินสมรรถนะหลัก ของเด็กด้อยโอกาสในชุมชนเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1